

## บูรณาการศาสตร์ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กและการละครเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

### THE INTEGRATION OF CHILDREN'S LITERATURE AND ENGLISH DRAMA IN IMPROVING STUDENTS' ENGLISH SKILLS

อรสิริ วิมลธรรม\*

Onsiri Wimontham\*

โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา  
English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,  
Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

\*Corresponding author, E-mail: onsiri.wimontham@yahoo.com

#### บทคัดย่อ

รายวิชา “วรรณกรรมสำหรับเด็ก” เป็นรายวิชาหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในทุกด้าน นอกจากทักษะด้านภาษาที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาแล้ว นักศึกษาจะได้รับการฝึกฝนทักษะด้านการเป็นนักคิดและนักวิเคราะห์ โดยได้ฝึกคิดและฝึกวิเคราะห์ภูมิหลังของนักประพันธ์ที่ส่งผลต่อการประพันธ์วรรณกรรมในแต่ละเรื่อง จากความน่าสนใจของรายวิชา “วรรณกรรมสำหรับเด็ก” ดังที่กล่าวมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจึงได้บรรจุรายวิชา “วรรณกรรมสำหรับเด็ก” ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยนอกจากผู้สอนจะเน้นส่งเสริม การเป็นนักคิดและนักวิเคราะห์ ดังที่ได้กล่าวในเบื้องต้น ผู้สอนยังเน้นการเรียนการสอนวรรณกรรมสำหรับเด็ก ร่วมสมัย ซึ่งได้รับความนิยมในประเทศต่างๆ อาทิ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น ลาวและไทย ผู้เรียนจะได้เรียนรู้องค์ประกอบต่างๆ ของวรรณกรรม อาทิ โครงเรื่อง ตัวละครหลัก ตัวละครดี ตัวละครไม่ดี ฉาก จุดเปลี่ยนของเรื่องและบทสรุปของเนื้อเรื่องทั้งหมด กล่าวได้ว่า ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้เฉพาะองค์ประกอบต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น หากแต่จุดมุ่งหมายหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชา “วรรณกรรมสำหรับเด็ก” คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์และอภิปรายในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้วโดยใช้ภาษาอังกฤษ

การส่งเสริมผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนสามารถใช้การแสดงละครภาษาอังกฤษเพื่อเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษผ่านการแสดงละครจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อผู้เรียนได้รับมอบหมายให้สร้างบทละครภาษาอังกฤษตามโครงเรื่องจากวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ได้เรียนไปแล้ว ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้หลักการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านกระบวนการประชุมและการอภิปรายเพื่อให้ได้บทละครภาษาอังกฤษที่เหมาะสม แนวทางการเรียนรู้เช่นนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นทั้ง “ผู้นำที่ดี” และ “ผู้ตามที่ดี” ในเวลาเดียวกัน

กล่าวได้ว่า กิจกรรมการแสดงละครภาษาอังกฤษสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในรายวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กและวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งความถูกต้องและความคล่องแคล่ว

ทั้งนี้พัฒนาการด้านการใช้ภาษาอังกฤษดังที่กล่าวมาเกิดจากการฝึกฝนผ่านการแสดง สามารถเรียกการเรียนการสอนประเภทนี้ว่า “การละครเพื่อการศึกษา” ซึ่งหมายถึง การประยุกต์ใช้การละครเพื่อพัฒนาการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในคราวเดียวกัน

**คำสำคัญ:** วารณกรรมสำหรับเด็ก ละครภาษาอังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษ การละครเพื่อการศึกษา

### **Abstract**

Children’s Literature is a subject which aims to develop students’ English skills as well as to encourage students to think and analyze authors’ bibliography that affects the way of writing the plot of children’s books, novels, and plays. For Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Children’s Literature is a subject in the English course syllabus. The subject involves the study of both Eastern and Western classic children’s literature from England, U.S.A, China, Japan, Laos and Thailand. Students study the essential parts of children’s literature such as plot, main characters, protagonists, antagonists, settings, climax and summary. Students are not only prompted to study these essential parts, but they are also encouraged to analyze, synthesize and discuss topics concerned with the texts they have read with their classmates.

To develop students’ English literacy, teachers can support students by using and integrating English drama as both ‘inside’ and ‘outside’ class activities. By learning and practicing English through drama, students will become more confident in using English naturally. When students are assigned to create their own English drama based on the plot of a classic children’s text, they will learn how to work in a group by brainstorming and cooperating with each other. Thus they learn how to be “good leaders” and “good followers”. The script is then submitted to the lecturer to proofread -- to check accuracy and grammar – before they put the drama into practice.

To summarize, English drama can be adapted to be a part of inside and outside class activities with Children’s Literature and other English subjects. Students can develop their English ability, accuracy and fluency through practicing and acting. This teaching method is called “Theatre in Education” which helps students to understand how to work as a team, how to improvise and how to use English effectively at the same time.

**Keywords:** Children’s Literature, English Drama, Teaching English, Theatre in Education

## บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ ว่าทักษะภาษาอังกฤษ เป็นทักษะ ที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและต้องมีการจัดระบบการเรียนการสอนเพื่อบูรณาการความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่า หากต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญ ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative English) ในระดับที่สามารถ สื่อสารได้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้สอนโดยการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับความสนใจทั้งในและนอกห้องเรียน อย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่ผู้สอนต้องจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับเนื้อหาตามหลักสูตรเท่านั้น แต่ผู้สอนยังต้องคำนึงถึงการยินยอมจากผู้เรียน ที่จะเข้ารับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ อย่างเป็นธรรมชาติอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาในประเทศไทย นั้นอาจไม่คุ้นเคยกับลักษณะการเรียนรู้แบบเป็น ธรรมชาติตามที่ผู้เขียนได้นำเสนอในเบื้องต้น เนื่องจากกว่า 50 ปีที่ผ่านมา ระบบการศึกษา ของประเทศไทยมุ่งไปที่การเรียนการสอนแบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Centered) นับเป็นการใช้เวลาในการพัฒนาระบบการศึกษา ที่ยาวนานเกินไปและไม่เห็นผลสัมฤทธิ์เท่าใดนัก เห็นได้ว่าผู้เรียนในปัจจุบันยังไม่สามารถ แสดงออกทางความคิดได้อย่างเป็นรูปธรรม ขาดโอกาสในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ตนสนใจ มีโอกาสที่จะได้ค้นคว้าข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำเสนอในชั้นเรียน ก่อนข้างน้อยและปัญหาที่สำคัญในประเด็น การส่งเสริมการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้สอนยังไม่เข้าใจบทบาทของตน ว่าแท้จริง แล้วในระบบการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ผู้สอนไม่ได้ทำหน้าที่สอนเท่านั้น หากแต่อีกหน้าที่สำคัญของผู้สอน คือ การพัฒนา ส่งเสริมและหากิจกรรมที่เป็นประโยชน์

มาเพื่อผลักดันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบต่อยอดอย่างต่อเนื่อง (วรพงษ์ คุณเดชอมร, 2554: 67) [1]

สำหรับการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษนั้นมีลักษณะคล้ายกับการเรียนการสอน ในรายวิชาอื่นๆ ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการกระตุ้น ให้เข้าใจและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างรอบ ด้านจากผู้สอน กล่าวคือ ผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็น ผู้อำนวยความสะดวกในด้านวิชาการ (Facilitator) ทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นสำคัญ จากเหตุผล ที่กล่าวมาสามารถอนุมานได้ว่าเหตุที่ผู้เรียน ในระดับต่างๆในประเทศไทยยังไม่ได้รับการพัฒนา ทักษะภาษาอังกฤษเท่าที่ควร เนื่องจากผู้สอน ส่วนใหญ่นเน้นการสอนแบบภาคทฤษฎี โครงสร้าง ทางไวยากรณ์และสอนตามเนื้อหาภาษาอังกฤษ ที่ปรากฏอยู่ในตำราเรียน ขาดการบรรจุกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ อย่างเป็นระบบ ซึ่ง “กิจกรรมภาษาอังกฤษ ที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ” นั้น Forgan (2003: 56) [2] ได้ให้คำนิยาม ว่าหมายถึง กิจกรรมภาษาอังกฤษที่ต้องสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถคิดได้อย่างเป็นแบบแผน โดยภายหลัง เข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนจะสามารถทราบได้ว่า ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของตนนั้นคือ ปัญหาใด อาทิ ปัญหาด้านการใช้ประโยค สำนวน คำศัพท์ การออกเสียงหรือปัญหาการขาดความมั่นใจ ในการพูดภาษาอังกฤษ เป็นต้น เมื่อทราบปัญหา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตนเองแล้ว ผู้เรียน จะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอีกชั้น ว่าควร ต่อยอดความรู้หรือทักษะที่ได้รับหลังจากการทำ กิจกรรมอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้หากผู้สอนได้ทราบ ว่าปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน แต่ละบุคคลเป็นอย่างไร ควรเข้าพื้นที่และส่งเสริม ให้เกิดพัฒนาการที่ดีขึ้นต่อไป

สำหรับบทความนี้ ผู้เขียนต้องการเสนอ แนวการสอนซึ่งเป็นประสบการณ์ตรง จากการที่ ได้พัฒนานักศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะภาษาอังกฤษ

เพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเป็นระบบ โดยสอดแทรกกิจกรรมแสดงละครภาษาอังกฤษในรายวิชา “วรรณกรรมสำหรับเด็ก (Children’s Literature)” โดยกลุ่มชั้นเรียนที่ผู้เขียนได้จัดกิจกรรมดังกล่าว คือ กลุ่มนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2554 โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้กิจกรรมการแสดงละครภาษาอังกฤษเป็นสื่อเสริมในรายวิชาการวรรณกรรมสำหรับเด็กหรือในรายวิชาภาษาอังกฤษอื่นๆ จะช่วยปูพื้นฐาน ส่งเสริมฟื้นฟูและพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

### **การเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ**

สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเป็นธรรมชาตินี้ ผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวคิดและองค์ความรู้จากนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแนวคิดและทฤษฎีด้านการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (Teaching English as a Foreign Language) โดย Hughes (2005 : 185) [3] กล่าวว่า การเรียนภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาตินั้น หมายถึง การที่ผู้สอนได้ค้นคว้าหรือสังเกตพฤติกรรมการเรียนโดยภาพรวมของผู้เรียนในแต่ละชั้น ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจในกิจกรรมใดเป็นพิเศษ อาทิ หากสนใจในกิจกรรมการละครหรือการแสดงหน้าชั้นเรียนเป็นพิเศษ ผู้สอนควรค้นคว้าหากิจกรรมหรือกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงละครภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความมั่นใจและได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการแสดงละครภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในมุมมองของ Hughes นั้น ไม่ได้หมายถึงการจัดละครเวที

ขนาดใหญ่เท่านั้น Hughes ได้หมายรวมถึงการจัดการแสดงละครหรือบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน อาจใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที ก็เพียงพอสำหรับการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในแต่ละสัปดาห์

สอดคล้องกับแนวคิดของ Nicholson (2000: 45 – 56) [4] ซึ่งคิดว่า การสอดแทรกกิจกรรมการละครในการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมหรือวิชาอื่นๆ ที่มีลักษณะในการเรียนคล้ายกัน จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาโดยภาพรวมได้เป็นอย่างดี หากผู้สอนมีการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อปูพื้นฐานก่อนนำเข้าสู่วิธีเรียนหรือกิจกรรม ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ สามารถบูรณาการความรู้เดิมที่มีอยู่เข้ากับความรู้ใหม่ในชั้นเรียน นับเป็นการต่อยอดความคิดได้อย่างเป็นธรรมชาติ ความน่าสนใจของการนำวรรณกรรมท้องถิ่นหรือวรรณกรรมร่วมสมัยต่างๆ มาประยุกต์เข้ากับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ในแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละพื้นที่จะมีเรื่องเล่าเฉพาะอยู่แล้ว หากผู้สอนนำวรรณกรรมที่ผู้เรียนได้รับฟังและรับรู้มาตั้งแต่วัยเยาว์มาประยุกต์เป็นกิจกรรมภาษาอังกฤษในห้องเรียน จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ค้นเคยและ ไม่รู้สึกถูกบังคับให้เรียน หากแต่เป็นการนำเรื่องเล่าที่เคยฟังและค้นเคยอยู่แล้ว มาปรับรูปแบบให้อยู่ในการเรียนสอนภาษาอังกฤษเท่านั้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาได้ง่าย เรียกได้ว่า เป็นการเรียนที่เหมือนไม่ได้เรียน หากแต่เป็นการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือพื้นฐานที่มีอยู่ เป็นการนำคลังความรู้เรื่องวรรณกรรมที่เคยฟังมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดของ Nicholson ข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ Baker (2001: 21 – 23) [5] ซึ่งชี้ว่าการประยุกต์ใช้การละครหรือการแสดงต่างๆ เข้ามาเป็นกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน

ประเภทหนึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ (Transfer Theory) ที่มุ่งเน้น การเชื่อมโยง ความรู้เดิมและต่อยอดไปสู่กระบวนการเรียนรู้ใหม่ แนวคิดของ Baker ยังได้สนับสนุนให้ผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงละครภาษาอังกฤษให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้การให้คำชี้แนะจากอาจารย์ผู้สอนในด้านการวาง โครงเรื่องที่สอดคล้องการเนื้อหาหรือการเรียน การสอน โดยการแบ่งกลุ่มให้เขียนบทละครเอง ซึ่งในส่วนนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทั้งภาวะผู้นำ และภาวะผู้ตามที่ดี ในเวลาเดียวกัน

แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Miller (1998: 256) [6] ซึ่งได้ทดลองนำ วรรณกรรมสำหรับเด็กร่วมสมัย อาทิ Adventures of Huckleberry Finn ซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ ของ Mark Twain และ วรรณกรรมสำหรับเด็ก เรื่อง The Merry Adventures of Robin Hood ซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของ Howard Pyle โดย Miller ได้ทดลองแบ่งกลุ่มผู้เรียนซึ่งมีอายุ ระหว่าง 18 – 21 ปี ให้ได้มีโอกาสในการเลือก 1 ใน 2 เรื่องวรรณกรรมสำหรับเด็กที่กล่าวมา แล้วข้างต้น Miller เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เล่า ความรู้เดิมเกี่ยวกับวรรณกรรมทั้ง 2 เรื่อง จากนั้นให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนโครงเรื่องให้ ทันสมัยตามทัศนคติของผู้เรียนเอง แต่ทั้งนี้ โครงเรื่องหลักต้องไม่แตกต่างไปจากโครงเรื่อง เดิมมากนัก จากนั้น Miller ได้แบ่งกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้ประชุมวางแผนการจัดทำละครเวที ในชั้นเรียน โดยมี Miller เป็นผู้อำนวยการความ สะดวก ตามหลักของการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Centered) ภายหลังที่ผู้เรียนเขียนบท เสร็จเรียบร้อยแล้ว Miller มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ ชี้แนะให้เพิ่มเติมบทหรือฉาก สำคัญที่ผู้เรียนอาจมองข้ามไป ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อ

เรื่องนั้นสมบูรณ์และถูกต้องตามเนื้อเรื่องเดิม ภายหลังการวิจัย พบว่า ผู้เรียนทุกกลุ่มที่ได้รับ มอบหมายให้จัดการแสดงละครภาษาอังกฤษเอง มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก คิดเป็น  $\bar{X} = 4.26$  ได้รับความ รู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งสอดคล้อง มากับวรรณกรรมสำหรับเด็กที่เลือกให้แสดงทั้ง 2 เรื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น  $\bar{X} = 4.55$  ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าความรู้ เกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเด็ก ในรูปแบบของ การอ่านหนังสือ สอบถามผู้ปกครองและดูภาพยนตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น  $\bar{X} = 4.84$

จากเนื้อหา องค์ความรู้และตัวอย่างงานวิจัย ข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดด้านการสอนของ ผู้เขียน ซึ่งเห็นว่าผู้สอนในรายวิชาวรรณกรรม สำหรับเด็กหรือรายวิชาภาษาอังกฤษ สามารถ บรรจุกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับละครภาษาอังกฤษ เข้าไปในหลักสูตร เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนา ระบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเกิดการพัฒนา ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ จากแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นมา ประมวลผลสามารถแสดง ให้เห็นได้ว่าการใช้การ แสดงละครส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษสามารถ พัฒนาผู้เรียนได้อย่างได้ผล

## พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้ศาสตร์ ด้านการละครเป็นสื่อ

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับ ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา ระดับ มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา มักมีการ กำหนดให้ละครภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมเสริม อยู่เสมอ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน ในสถาบันอุดมศึกษาได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละคร อยู่หลายรายวิชา อาทิ รายวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการละครและรายวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีนักวิชาการ นักคิด

และนักเขียนหลายท่านได้ให้คำเฉพาะภาษาอังกฤษของ “การละครสำหรับเด็ก” ซึ่งใช้เพื่อการแสดงจริงหรือ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนไว้อย่างหลากหลาย อาทิ “Theatre-in-Education” “Children’s Theatre” “Educational Drama” และ “Creative Play Acting” เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจการบูรณาการศาสตร์ด้านการละครและวรรณกรรมสำหรับเด็ก ผู้เขียนขอเสนอแนวความคิดซึ่งผ่านกระบวนการสังเคราะห์จากงานเขียนต่างๆ พบว่า นักวิชาการหลายท่านได้นิยามคำว่า การละคร (Performing) แตกต่างกันไป Gamble (2008: 96) [7] นิยามว่า การละครเป็นศาสตร์หรือวิธีที่ว่าการเปลี่ยนแปลง อาศัยความชำนาญหรือประสบการณ์ดั้งเดิมเป็นตัวช่วยให้ตัวละครสมบทบาทขึ้น ในแง่ของการเรียนรู้ การละครส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และผลักดันให้เกิดจินตนาการสำหรับเด็กหรือผู้เรียนทุกวัยได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ การละครนั้นทำให้ผู้แสดงหลุดจากกรอบแนวคิดเดิมๆ และสามารถต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอนในแต่ละชั้นเรียน ซึ่งอาจทำหน้าที่เป็นผู้นำกับว่าจะเปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้ใช้ความสามารถที่มีเต็มศักยภาพได้เพียงใด อย่างไรก็ตาม หลักสำคัญของการแสดงละครนั้น คือ การที่ผู้แสดงเข้าถึงบทบาทและความสมารถที่จะทำให้ผู้ชมนั้นคล้อยตามให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของบรรยากาศห้อง บทละคร แสง สี เสียงและองค์ประกอบต่างๆ

Forgan (2003: 43 - 48) [2] ได้ให้แนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับละครว่า นอกจากการละครจะช่วยพัฒนาด้านภาษาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แล้ว การแสดงละครในแต่ละครั้งจะช่วยส่งเสริมทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ผู้แสดง ทำให้ประสบผลในการเรียนรู้ต้นตัวตลอดเวลา ประเด็นที่น่าสนใจที่ Forgan ได้นำเสนอ คือ การแสดงละครไม่สามารถใช้

หลักการทางทฤษฎีหรือความรู้ในตำราเท่านั้น หากแต่การแสดงละครเป็นศาสตร์หนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม Forgan ได้ให้ทฤษฎีองค์ประกอบ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพผ่านการละครได้อย่างเต็มที่ จำแนกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนความรู้สึกละและการคล้อยตาม หมายถึง ผู้แสดงต้องสามารถเข้าใจ เข้าถึงและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกขณะรับบทบาทสมมตินั้นๆ ให้ผู้ชมได้เข้าใจ

2. ส่วนสถานที่และเวที หมายถึง พื้นที่แสดงโดยไม่จำกัดขนาด แต่ต้องมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้ผู้แสดง สามารถแสดงบทบาทและอารมณ์ได้อย่างเต็มที่

3. ส่วนกลุ่มคน หมายถึง คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตละครไม่ว่าจะเป็น ผู้กำกับ คนเขียนบท ช่างไฟ คนที่ดูแลฉากและรวมถึงผู้ชม

สอดคล้องกับแนวคิดของ Wilhelm (2010: 277 - 280) [8] ซึ่งเป็นนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวรรณกรรมและการละครอังกฤษ ได้กล่าวว่า การละครสามารถช่วยพัฒนาทักษะอันจำเป็นต่อการเรียนภาษาอังกฤษรวมถึงภาษาต่างประเทศอื่นๆ ได้หลายด้าน อาทิ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมาธิและใจจดจ่อกับเนื้อหาที่กำลังเรียนรู้ (Concentration Skill) โดยผ่านสื่อในการมองเห็น การฟังและการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน กลยุทธ์ในการเรียนรู้ (Cognitive Strategies) ผ่านการพยากรณ์ การคาดเดา เหตุการณ์ การอนุมานและการหาความหมายจากบริบท จากข้อมูลที่ถูกกล่าวมา Wilhelm ได้นำเสนอ 5 องค์ประกอบสำคัญของการละครดังต่อไปนี้

1. ผู้ควบคุมการแสดงหรือผู้กำกับ (Director)
2. งานเขียนหรือบทละครที่เลือกสรรมาแล้ว (Work of the Playwright)

3. องค์ประกอบโดยรวมของเรื่อง (Purpose of a Theatre Piece)

4. บทบาทการแสดงหรือนักแสดง (Performances and Characters)

5. กลุ่มผู้ชม (Audience)

จากการทดลองเขียนแผนการเรียนการสอนที่ใช้ละครภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมหนึ่งในรายวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กมาตลอด ทำให้เห็นด้วยกับแนวคิดข้างต้นว่า ไม่ว่าจะเป็นสถานที่แห่งใดภายในหรือนอกห้องเรียน ผู้สอนสามารถใช้สถานที่นั้นๆ เพื่อประยุกต์ใช้เป็นเวทีการละครสำหรับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งสิ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Nicholson (2000: 85) [4] ซึ่งเห็นว่าการส่งเสริมให้การละครเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้แล้ว การแสดงละครยังช่วยส่งเสริมทักษะการเข้าสังคม (Interpersonal Skill) ของผู้เรียนผ่านการทำงานแบบจับคู่ งานกลุ่ม หรือการเปรียบเทียบความคิดเห็นกับผู้อื่น และกลยุทธ์ในการคิด (Thinking Strategies) ผ่านการเปรียบเทียบ การพยากรณ์ การจัดกลุ่มเกี่ยวกับทักษะในการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking Skills) นอกจากนี้แล้ว เหตุการณ์หรือตัวละครที่พบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตจริง ช่วยสอนคุณธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องอีกด้วย ทักษะทางวิชาการก็ได้รับการส่งเสริมด้วยเช่นกันผ่านการศึกษาบทละคร ผู้เรียนจะได้รับการฝึก การวิเคราะห์ การอนุมาน การสังเคราะห์ การย่อความและเข้าใจโครงสร้างกับการใช้ภาษาอังกฤษ

เห็นได้ว่าการใช้การแสดงละครควบคู่ไปกับเรียนวรรณกรรมสำหรับเด็กจะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียน ได้เพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ กล่าวคือ บทละครภาษาอังกฤษสามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับอายุและทุกระดับความสามารถทางภาษา โดยผู้สอนพิจารณาจากความยากง่ายของคำศัพท์ ความซับซ้อนของเนื้อเรื่อง ผู้เรียนยังรู้สึกมีแรงจูงใจในการเรียน

มากขึ้น เนื่องจากเนื้อเรื่องบทละครกระตุ้นความอยากรู้เพื่อจะได้รับทราบผลลัพธ์ในตอนจบ วิธีการแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการอ่าน การเดาศัพท์โดยไม่รู้ตัวจากการทดลองให้ผู้เรียนเล่นละครภาษาอังกฤษตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงตอนสุดท้าย พบว่าทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิกิริยาที่ดีต่อการเรียนเพิ่มทักษะด้านการสอนสำหรับผู้สอนและทำให้มองเห็นผลลัพธ์ในทางบวกของกิจกรรมแบบการสื่อสารและแบบที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากมีการใช้ทักษะที่สำคัญหลายด้านเข้าด้วยกัน เช่น การเรียนรู้โดยความร่วมมือ (Cooperative Learning) และการนำเสนอผลงานด้วยวาจา (Oral Presentation)

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hughes (2005: 154 - 160) [3] ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ได้ทดลองนำการละครประยุกต์เป็นกิจกรรมการสอนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน ซึ่งเรียนนิชาวรรณกรรมท้องถิ่นสำหรับเด็กที่ University of Phillipines Diliman โดย Hughes ทดลองนำวรรณกรรมสำหรับเด็กเรื่อง The Adventures of Pinocchio มาให้นักศึกษาได้แบ่งกลุ่มเพื่อแสดงตามที่แต่ละกลุ่มได้ตีความหรือต้องการสอดแทรกเนื้อหาให้สอดคล้องกับความเชื่อของชาวฟิลิปปินส์ ผลการวิจัยแสดงว่า นักศึกษาเห็นว่าการผลิตงานละครร่วมกันก่อให้เกิดความร่วมมือและสามัคคีกันในระดับมาก คิดเป็น  $\bar{X} = 4.26$  และช่วยเพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น  $\bar{X} = 4.81$

### การสอนวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อเน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์

รายวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก (Children's Literature) หากมองโดยองค์รวมหรือรูปแบบ

ของการสอน จะพบว่าในรายวิชาดังกล่าวมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงวรรณกรรมสำหรับเด็กวัยสมัย ซึ่งได้รับความนิยมไปทั่วโลก ผู้เขียนเองได้มีโอกาสได้นำวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีความหลากหลายมาประยุกต์ใช้สอนผู้เรียน โดยวรรณกรรมที่นำมาใช้นั้นมาจากหลากหลายพื้นที่ อาทิ อังกฤษ อเมริกา ญี่ปุ่น จีน เวียดนาม ลาว หรือแม้แต่วรรณกรรมสำหรับเด็กของไทย เช่น สังข์ทอง ปลาย่างทอง เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ยกตัวอย่างวรรณกรรมสำหรับเด็กของภาคต่างๆ ในประเทศไทยเข้ามาสอดแทรกในเนื้อหาอีกด้วย เช่น กำนาคำ ท้าวเวรสา ขุนนางอ้ว เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เปิดมุมมองวรรณกรรมสำหรับเด็กในมุมมองกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เขียนจะนำเนื้อเรื่องของวรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทต่างๆ มานำเสนอในชั้นเรียนแล้ว ผู้เขียนยังได้ฝึกการสังเกตและสร้างกระบวนการคิดให้แก่ผู้เรียน โดยพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของภูมิหลังหรือประวัติของผู้ประพันธ์ ที่ส่งผลต่อการสร้างโครงเรื่องของวรรณกรรมสำหรับเด็กในแต่ละเรื่อง โดยผู้เขียนจะไม่ตีกรอบความคิดของผู้เรียน หากแต่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนได้อธิบายหรือเล่าเนื้อหาที่ได้อ่านมาตามความเข้าใจ ในกระบวนการนี้ผู้เขียนจะทำหน้าที่เป็นผู้คอยสนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) หากผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ก็จะส่งเสริมให้ค้นคว้าเพิ่มเติม นับเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีการสืบค้นเป็นพื้นฐาน ในบทเรียนแบบบูรณาการเพื่อให้ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กล่าวได้ว่าประโยชน์ของการนำวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ร่วมสมัยหรืออยู่ในความสนใจของผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ดังที่ Nicholson (2000: 163-165) [4] ได้จัดกลุ่มการพัฒนาออกเป็น 3 ลักษณะการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

**1. เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม** กล่าวคือ การร่วมมือกันในงานกลุ่มที่มีความยืดหยุ่น

มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะการเข้าสังคม และการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมชั้น ดังได้กล่าวไปแล้วว่า การทำละครเรื่องหนึ่งย่อมต้องการความร่วมมือจากหลายฝ่าย การทำงานร่วมกันของเพื่อนร่วมชั้นเรียน จึงเกิดขึ้นตลอดเวลาในชั้นเรียนละคร

**2. เรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย** นอกเหนือจากเรียนในห้องตามปกติ กล่าวคือ การเปิดโอกาสสู่ความสำเร็จในการสอนโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและสำรวจความรู้ใหม่ๆ ผู้สอนสามารถคิดค้นนวัตกรรมมากมายในการสอนผ่านกิจกรรมการละคร เพื่อจุดประสงค์หนึ่งเดียวคือ ให้ผู้เรียนสามารถทำละครในขั้นตอนสุดท้ายอย่างถูกต้องโดยใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับผู้เรียน ดังนั้น ท้ายสุดในกิจกรรมนั้นๆ จะกลายเป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษอันแปลกใหม่และหลากหลาย เพราะในการละครต้องการให้ผู้เรียนใช้ประสาทสัมผัสทุกส่วนและทักษะหลายด้านในเวลาเดียวกัน

**3. เรียนรู้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบวรรณกรรม** กล่าวคือ ในการเรียนการสอนในรายวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จากการวิเคราะห์ภูมิหลังของผู้ประพันธ์กับโครงเรื่องของวรรณกรรมในแต่ละเรื่อง อาทิ เรื่อง Adventures of Huckleberry Finn ประพันธ์โดย Mark Twain ผู้เขียนทดลองให้นักศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้ประพันธ์กับเนื้อหาพบว่า Mark Twain ได้แรงบันดาลใจในการแต่งวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลกอย่าง Adventures of Huckleberry Finn จากความทรงจำของเขาในวัยเด็ก จะเห็นได้ว่าฉากสำคัญ (Main setting) ของเรื่อง Adventures of Huckleberry Finn จะดำเนินเรื่องที่แม่น้ำมิสซิสซิปปี (Mississippi River) โดยจากการค้นคว้าข้อมูลพบว่า Mark Twain เกิดที่รัฐมิสซิสซิปปี มีบ้านอยู่ใกล้กับแม่น้ำมิสซิสซิปปี



ได้ใช้ชีวิตวัยเด็กอย่างโลดโผน เช่น ยิงนกตกปลา ปีนต้นไม้และสำรวจป่าใกล้บริเวณแม่น้ำมิสซิสซิปปี ส่งผลให้ตัวละครเอกของเรื่องคือ Tom Sawyer มีลักษณะนิสัยและลักษณะการใช้ชีวิตคล้ายกับ Mark Twain เป็นอย่างมาก ในส่วนนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ว่าการประพันธ์วรรณกรรมสำหรับเด็กหรือวรรณกรรมประเภทต่างๆ ที่เคยอ่านมานั้นมักถูกสร้างมาจากความทรงจำในวัยเด็กหรือประสบการณ์ที่โดดเด่นของผู้ประพันธ์ทั้งนั้น

### **การประยุกต์ใช้วรรณกรรมสำหรับเด็ก ผสานกับการละครพัฒนาทักษะภาษา อังกฤษ**

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรายวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กหรือรายวิชาอื่นที่มีลักษณะทางวิชาใกล้เคียงกัน ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการละครภาษาอังกฤษซึ่งใช้เวลาประมาณกลุ่มละ 10 นาที ต่อสัปดาห์ เพื่อเป็นโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทุกด้านอย่างเป็นระบบและเป็นธรรมชาติ เพื่อเป็นอธิบายกระบวนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ชัดเจนขึ้น ผู้เขียนจะยกตัวอย่างการสอดแทรกกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด จากนั้นจะนำเสนอตัวอย่างของการประยุกต์วรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำการแสดงละคร ทั้งนี้จะยกตัวอย่างการนำวรรณกรรมสำหรับเด็กร่วมสมัยเรื่อง The Secret Garden ผลงานการประพันธ์ของ Frances Hodgson Burnett ซึ่งเป็นนักเขียนชาวอังกฤษ ตัวอย่างกิจกรรม ดังต่อไปนี้

#### **กิจกรรมพัฒนาทักษะด้านการอ่าน และการเขียน**

ความน่าสนใจของวรรณกรรมสำหรับเด็กเรื่อง The Secret Garden มีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน ประการแรก คือ ผลงานชิ้นดังกล่าวเป็นผลงานชิ้นสำคัญอีกหนึ่งชิ้นของ Frances

Hodgson Burnett ซึ่งเป็นนักประพันธ์วรรณกรรมสำหรับเด็กชื่อก้องโลก ผลงานที่มีชื่อเสียงของเธอ คือ “Little Lord Fauntleroy” และ “A Little Prince” ความน่าสนใจของประวัติชีวิตของ Frances Hodgson Burnett เธอเกิดที่เมืองแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เธอกำพร้าพ่อแม่ตั้งแต่เด็กและมีชีวิตที่ยากลำบากอย่างไรก็ตามแม้ว่า Frances Hodgson Burnett จะเกิดในครอบครัวที่ยากจนและชีวิตมักมีแต่ปัญหา แต่เธอกลับเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดีและไม่เคยย่อท้อ หลายครั้งที่โครงเรื่องวรรณกรรมของเธอนั้นมักจะมีตัวละครเอกที่มีลักษณะเป็นเด็กผู้หญิงที่สู้ชีวิต อดทนและมองโลกในแง่ดีเสมอ นอกจากนี้จุดเด่นหนึ่งของบทประพันธ์ของ Frances Hodgson Burnett คือ ตัวละครเอกมักมีความผูกพันกับครอบครัว ครอบครัวซึ่งมีแต่ความรักและความเอื้ออาทรต่อกันเสมอมา

เรื่อง The Secret Garden นั้น ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1911 เป็นเรื่องราวของเด็ก 2 คนที่มีปมด้อยในใจ พวกเขาเกิดปัญหา ท้อแท้และมี “สวนลับ” แห่งหนึ่งเป็นที่เฝ้ายาดวงใจดวงน้อย ตัวละครเอกที่เป็นเจ้าของสวนลับนี้ชื่อว่า “คราเวน” เขาสูญเสียภรรยาอันเป็นที่รักเนื่องจากอุบัติเหตุภายในสวนนั้น นับแต่นั้นมาเขาจึงปิดตายสวนห้ามไม่ให้ใครเข้าไปอีก จนกระทั่งเด็กทั้ง 3 คน คือ แมรี คอลลิน และดิคสัน พยายามช่วยให้สวนที่แสนจะเงียบเหงาและได้รับการขนานนามว่า “สวนลับ” สวนร้างที่ไม่มีสัตว์ใดเลยและไม่มีคนกล้าเข้าไปให้กลายเป็นสวนที่น่ารื่นรมย์อีกครั้งในตอนท้ายของเรื่องคราเวนผู้ซึมเศร้า เก็บตัวและเกรี้ยวกราด กลายเป็นคนที่เปิดใจรับในสิ่งใหม่ มองโลกในแง่ดีและเปิดสวนที่เคยเป็นความลับให้แก่บุคคลทั่วไปได้เข้าไปเดินเล่นอีกครั้ง

เนื้อเรื่องย่อของ The Secret Garden ทำให้สามารถมองภาพการสร้างกิจกรรมภาษาอังกฤษในด้านการอ่านและการเขียนได้อย่างหลากหลาย ดังเช่นตัวอย่างของผู้เขียนที่ได้กระตุ้นให้ผู้เรียน

ได้อ่านเรื่อง The Secret Garden เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากเรื่องย่อดังกล่าวข้างต้น โดยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ตามบทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. Chapter 1 Mary Lennox
2. Chapter 2 Way to the Secret Garden
3. Chapter 3 The Little Craven, Colin
4. Chapter 4 I'll Live Forever
5. Chapter 5 It's Me, Father

จากนั้นมอบหมายให้แต่ละกลุ่มไปประชุมปรึกษาและอภิปรายความน่าสนใจสักระยะของแต่ละบทของ The Secret Garden เพิ่มเติม วัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนมอบให้ผู้เรียนทำกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการอ่าน จากนั้นเกิดการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความน่าสนใจของแต่ละบทให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆ ได้ฟัง ในกระบวนการนี้ผู้สอนสามารถตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนนั้นได้อ่านทำความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่มอบหมายได้มากน้อยเพียงใด โดยการให้ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจด้านการอ่านและสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาทักษะด้านการเขียน

#### การวัดความเข้าใจด้านการอ่าน

ผู้สอนอาจทดสอบความรู้ความเข้าใจจากการอ่านบทที่ 1 “Mary Lennox” โดยการให้พิจารณาประโยคเหล่านี้ว่าผิดหรือถูก

1. Mary had come from India.  
True False
2. In India, Mary often dressed herself.  
True False
3. When Mary arrived in England, she thought that everyone was her servant.  
True False
4. Archibald Craven was Mary's father.  
True False

5. Mary never felt lonely at Misselthwaite Manor.

True False

#### การทดสอบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการอ่านเรื่อง The Secret Garden

ในการทดสอบทักษะด้านการเขียนนั้น ผู้สอนควรเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งนอกจากผู้สอนจะสามารถวัดทักษะการเขียนของผู้เรียนแล้ว ส่วนตัวผู้เรียนเองก็จะได้มีโอกาสในการฝึกฝนและพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเรื่อง The Secret Garden ก็เช่นกัน ผู้สอนอาจจัดสอบเขียนโดยอาศัยตัวอย่างคำถามภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง The Secret Garden ดังต่อไปนี้

1. Why did Mr. Craven lock himself in his room?
2. What would happen when the weather got warmer?
3. Why did Mary spend a whole week inside talking to Colin?
4. How come Mr. Craven didn't like to look at his son?
5. What did Dickson think would help Colin?

จากตัวอย่างคำถามเหล่านี้สามารถกล่าวได้ว่าคำถามภาษาอังกฤษที่ใช้ในการทดสอบการเขียนนั้น ควรเป็นคำถามที่เปิดกว้าง เข้าใจง่าย และกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียนให้สามารถเขียนแนวความคิดหรืออธิบายองค์ความรู้ได้อย่างเต็มที่

#### กิจกรรมพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด

ผู้สอนนำเอกสารประกอบการสอนซึ่งเป็นเรื่องย่อของวรรณกรรมเรื่อง The Secret Garden ซึ่งจัดทำในรูปแบบของภาษาอังกฤษทั้งหมด จากนั้นมอบหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาส

ได้ศึกษาด้วยตนเองล่วงหน้า ว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษแต่ละคำหรือประโยคภาษาอังกฤษแต่ละประโยค ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารที่ให้ไปนั้น ออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ว่าอย่างไร ในกระบวนการนี้พบว่าผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต (Internet) พจนานุกรมเสียงหรือสอบถามจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน สิ่งที่น่าสนใจในกระบวนการเช่นนี้ คือ ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือวิธีการออกเสียงซึ่งกันและกัน ทำให้ได้รับข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้นและสามารถนำไปพัฒนาด้านการออกเสียงด้วยตนเองต่อไปในอนาคต

แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Gamble (2008: 34-35) [7] ที่อภิปรายว่า การใช้การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Teaching) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายมากกว่ากับเรียนรู้จากผู้สอนในชั้นเรียนตามปกติ เนื่องจากผู้เรียนในวัยเดียวกันจะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและทราบปัญหาในเชิงลึกของการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่า ผลการวิจัยพบว่า หากผู้เรียนสงสัยในเนื้อหาการเรียนในประเด็นใด จะมีความกล้าที่จะปรึกษาหรือซักถามเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากกว่าเมื่อเกิดการ “ช่วยสอน” กันระหว่างผู้เรียนบ่อยๆ จะช่วยให้ผู้เรียนที่ผลการเรียนในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ สามารถพัฒนาตนเองได้เทียบเท่ากับผู้เรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูงได้

ภายหลังที่ผู้เรียนได้ศึกษาการออกเสียงด้วยตนเองหรือปรึกษาเพื่อนร่วมชั้นเรียนแล้ว เมื่อถึงชั่วโมงสอนที่ผู้สอนกำหนด ให้นำแผ่น DVD ซึ่งบันทึกเสียงการอ่านบทละครเรื่อง The Secret Garden เปิดให้ผู้เรียนฟัง ในกระบวนการนี้ผู้สอนสามารถชี้แนะให้ผู้เรียนได้สังเกตหรือเลียนแบบการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามเสียงบันทึกที่ได้ฟัง จากการทดลองในชั้นเรียนขณะที่ผู้เขียนได้เปิดเสียงบันทึกให้ผู้เรียนฟัง ผู้เขียนพบปฏิกิริยาในเชิงบวกด้านการเรียนในหลายพฤติกรรม อาทิ ผู้เรียน ทุกคนในชั้น

ตั้งใจฟังเสียงบันทึกภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก มีการออกเสียงตามขณะที่เปิดเสียงบันทึก และภายหลังการเรียนการสอนผู้เรียนที่ยังมีปัญหาด้านการออกเสียงในบางคำ ได้ขอคำแนะนำในการออกเสียงจากผู้เขียน เมื่อมีการสังเกตพฤติกรรมในช่วงนี้พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เกิดความมั่นใจในการออกเสียงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ได้ฟังจากบทละครเรื่อง The Secret Garden

ในด้านการพัฒนาทักษะด้านการพูด ผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องจากกิจกรรมข้างต้น กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้การออกเสียงที่ถูกต้องจากการฟังบทละครภาษาอังกฤษเรื่อง The Secret Garden และได้เรียนรู้การออกเสียงของคำศัพท์ รวมไปถึงประโยคภาษาอังกฤษในบทละครเรื่อง The Secret Garden เรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนต่อไปผู้สอนอาจให้ยกตัวอย่างประโยคในเรื่อง The Secret Garden มาคนละ 1 ประโยค จากนั้นเปิดโอกาสให้ได้ฝึกการอ่านออกเสียงประโยคภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำการออกเสียงที่ถูกต้อง ภายหลังที่ผู้เรียนทุกคนในชั้นได้ฝึกการออกเสียงประโยคที่เลือกมาแล้ว ผู้สอนสามารถกระตุ้นการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนโดยการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่อง The Secret Garden จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การตอบคำถามหรือการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ควรมาจากความสมัครใจของผู้เรียนเป็นหลัก ผู้สอนไม่ควรบังคับหรือฝืนใจให้ผู้เรียนที่ยังไม่มีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษพูด เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนที่ไม่มั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษอยู่แล้วยิ่งกลัวและไม่มั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเข้าไปอีก สอดคล้องกับแนวคิดของ Forgan (2003: 89) [2] ซึ่งกล่าวว่า ทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะด้านการพูด เป็นทักษะส่วนบุคคล ผู้เรียน

ที่มีพื้นฐานการฝึกฝนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีจะมีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หากได้รับการส่งเสริมจะทำให้ความเชี่ยวชาญหรือทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการแสดงความคิดเห็น มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในตรงกันข้าม หากผู้เรียนที่มีทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำหรือระดับปานกลาง และผู้สอนไปเร่งรัดหรือบังคับให้พูดภาษาอังกฤษมากเกินไป จะยิ่งทำให้ความมั่นใจหรือทัศนคติในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อยลงเรื่อยๆ ดังนั้นผู้สอนควรสังเกตและประเมินศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

#### **กิจกรรมการละครเพื่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ**

ภายหลังที่ผู้สอนได้สอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะด้านการฟังและการพูดในช่วงต้นแล้ว ผู้สอนอาจจะประเมินความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละชั้น เพื่อมอบหมายกิจกรรมการแสดงละครภาษาอังกฤษ เรื่อง The Secret Garden สำหรับประสบการณ์ของผู้เขียนเอง ได้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการแสดงละครภาษาอังกฤษเรื่อง The Secret Garden ตามขั้นตอนต่างๆ ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มตามจำนวนบทที่ได้กล่าวไปแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 ให้ผู้เรียนประชุมกันเพื่อเขียนบทละครภาษาอังกฤษ โดยผู้สอนกำหนดความยาวไว้กลุ่มละประมาณ 10 นาที

ขั้นตอนที่ 3 แต่ละกลุ่มส่งร่างบทละครเพื่อให้ผู้สอนตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาอังกฤษในเบื้องต้น ทั้งนี้จำนวนครั้งของการส่งร่างต้นฉบับขึ้นอยู่กับความชำนาญของการเขียนและการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม หากผู้เรียนกลุ่มใดสมาชิกมีความชำนาญด้านการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีมาก ก็อาจจะส่งร่างเพียง 1 ครั้ง แล้วสามารถนำไปซ้อมบทละครได้เลย หากแต่สมาชิกในกลุ่มใดมีความ

ชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้อย่างยิ่งว่า ผู้สอนต้องตรวจสอบร่างบทละครมากกว่า 1 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อผู้เรียนได้รับการตรวจสอบร่างบทละครเรียบร้อยแล้ว จึงสามารถนำไปซ้อมบทได้

ขั้นตอนที่ 5 ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนช่วยกันปรับสภาพห้องเรียน ให้เป็นเวทีละครขนาดย่อม ทั้งนี้การจัดแสง สี เสียง เวทีหรือฉากให้เกิดจากการประชุมและประสานความร่วมมือในการทำงานของผู้เรียนในทุกกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 6 แสดงจริง

ขั้นตอนที่ 7 ภายหลังเสร็จสิ้นการแสดงของทุกกลุ่มแล้วผู้สอนควรให้คำชื่นชมและชี้แนะในเชิงบวกทั้งกลุ่มที่แสดงได้ดีและกลุ่มที่ยังแสดงได้ไม่เต็มที่นัก

#### **สรุป**

วิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กหากมองโดยผิวเผินอาจจะมองว่าเป็นวิชาที่เน้นการสอนเฉพาะในหนังสือวรรณกรรมที่นำมาถ่ายทอดในชั้นเรียน การแปล การเขียน การผลิตเอกสารต่างๆ หรือการวาดภาพประกอบสำหรับเด็กเท่านั้น แต่ในสถานการณ์การสอนจริง ผู้สอนในวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กสามารถสอดแทรกการแสดงละครภาษาอังกฤษเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เนื่องจากการแสดงละครภาษาอังกฤษผ่านวรรณกรรมหรือบทประพันธ์ที่ร่วมสมัย จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานตาม และได้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ อีกนัยหนึ่ง คือ การแสดงละครภาษาอังกฤษก่อนที่จะเริ่มแสดงจริงในชั้นเรียนหรือเวทีต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้ ผู้เรียนต้องมีการฝึกซ้อมหลายครั้ง ต้องผ่านการระดมสมองเรื่องการเขียนบทเป็นภาษาอังกฤษ ต้องได้รับความร่วมแรงร่วมใจจากสมาชิกทุกคนในกลุ่มในการเตรียมความพร้อมด้านบท ผู้แสดง แสง

สี่ เสียง ฉากหรือองค์ประกอบโดยรวมต่างๆ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การแสดงละครภาษาอังกฤษไม่ได้ให้เฉพาะความบันเทิงแก่ผู้ชมเท่านั้น หากแต่ประโยชน์ที่สำคัญที่สุด คือ เป็นโอกาสให้ผู้แสดงได้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการทำงานเป็นกลุ่มอย่างเป็นระบบ

อาจเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษหรือในรายวิชาอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ที่จะให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนอย่างรอบด้านและให้โอกาสตัวผู้สอนเองให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงศักยภาพทางภาษาอังกฤษที่มีอยู่ภายในออกมามากที่สุด

### เอกสารอ้างอิง

- [1] วรพงษ์ คุณเดชมร. (2554). *ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: Triple Education.
- [2] James Forgan. (2003). *Teaching problem solving through children's literature*. Libraries Unlimited: England.
- [3] John Hughes. (2005). *Lessons in your rucksack: the complete TEFL survival guide*. Modern English Publishing: England.
- [4] Helen Nicholson. (2000). *Teaching Drama 11-18*. Continuum International Publishing Group.
- [5] Jed Baker. (2001). *The Social Skills Picture Book: Teaching Communication, Play and Emotion*. Future Horizons: Hong Kong.
- [6] William Miller. (1998). *Teaching U.S. history through children's literature: post-World War II*. Libraries Unlimited: USA.
- [7] Nikki Gamble. (2008). *Exploring Children's Literature*. SAGE Publications Ltd: Hong Kong.
- [8] Jeffrey Wilhelm. (2010). *Teaching Literature to Adolescents*. Taylor & Francis: Hong Kong.